

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 10.01.17

Adam Bodnar

V.511.494.2016.EG

Pan
Mateusz Morawiecki
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Rozwoju i Finansów

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Szanowny Panie Premierze,

Z dużym niepokojem przyjąłem informację o zmianie stanowiska Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych obywateli, którym m. st. Warszawa umorzyło zaległości m.in. z tytułu niezapłaconego czynszu za lokale komunalne.

Z uzyskanych informacji wynika, że na wniosek m. st. Warszawy w dniu 21 sierpnia 2015 r. Minister Finansów – organ upoważniony do wydawania interpretacji Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie, wydał dwie interpretacje indywidualne dotyczące podatku dochodowego od osób fizycznych w zakresie obowiązków płatnika w związku z umorzeniem w całości lub w części należności cywilnoprawnych przypadających m. st. Warszawie.

Pierwsza interpretacja (nr IPPB4/4511-661/15-2/MP) dotyczyła umorzeń dokonywanych na podstawie uchwały nr LXXXIX/2643/2010 Rady m.st. Warszawy z dnia 9 września 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności o charakterze cywilnoprawnym oraz określenia warunków dopuszczalności pomocy publicznej (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 199, poz. 5645, z późn. zm.).

Druga interpretacja (nr IPPB4/4511-660/15-2/MP) odnosiła się do umorzenia części zadłużenia użytkowników lokali mieszkalnych na podstawie uchwały Rady m.st. Warszawy z dnia 26 lutego 2015 r. nr VI/107/2015 w sprawie przyjęcia „Zasad restrukturyzacji zadłużenia użytkowników lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu m.st. Warszawy obowiązujących w latach 2015-2019” (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 1888).

W ww. interpretacjach indywidualnych potwierdzono stanowisko m.st. Warszawy, zgodnie z którym nie ma obowiązku sporządzania informacji PIT-8C oraz przekazywania

jej w ustawowym terminie podatnikowi (dłużnikowi) i właściwemu urzędowi skarbowemu, a co za tym idzie lokatorzy nie mają obowiązku uiszczania podatku dochodowego od osób fizycznych. Interpretacje te były zatem korzystne dla podatników.

Następnie w dniach 20 października 2016 r. oraz w dniu 28 października 2016 r. doszło z urzędu do zmiany ww. interpretacji. W interpretacjach zmieniających (nr DD3.8222.2.109.2016.KDJ oraz nr DD3.8222.2.110.2016.IMD) Minister Rozwoju i Finansów stwierdził, że w sytuacji, gdy m.st. Warszawa udziela osobie fizycznej ulgi w spłacie należności o charakterze cywilnoprawnym w postaci umorzenia (w całości lub w części), powstaje nieodpłatne świadczenie. Zdaniem organu, zaoszczędzenie wydatku, jaki musiałby zostać poniesiony przez dłużnika powinno być traktowane na równi z przyrostem majątku. W związku z powyższym, m.st. Warszawa będzie miało obowiązek przesłania podatnikowi oraz właściwemu dla miejsca jego zamieszkania urzędowi skarbowemu informacji PIT-8C o wysokości przychodu z innych źródeł, w której wykaże wartość umorzenia.

W mojej ocenie aktualne stanowisko Ministra Rozwoju i Finansów stanowi skuteczną blokadę uniemożliwiającą restrukturyzację zadłużenia osobom najbardziej potrzebującym. W sytuacji, gdy obywatele nie dysponują odpowiednimi środkami pozwalającymi na spłatę m.in. należności czynszowych i popadają w zadłużenie, jest oczywiste, że trudno jest im ponieść dodatkowy ciężar podatkowy z tytułu umorzenia tego zadłużenia. Poruszony problem może dotyczyć nie tylko m.st. Warszawy, ale także innych miast, których władze zdecydowały o umorzeniu zaległości. Tym samym, konieczne jest pilne podjęcie działań, które przyczyniłyby się do wzmocnienia podatkowej pozycji osób, znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej. Działania te mogłyby polegać w szczególności na wydaniu na podstawie art. 22 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.) rozporządzenia o zaniechaniu poboru podatku. Przepis ten stanowi, że minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników zaniechać w całości lub w części poboru podatków, określając rodzaj podatku, okres, w którym następuje zaniechanie, i grupy podatników, których dotyczy zaniechanie.

Wobec powyższego, mając za podstawę art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648, z późn. zm.) zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o ocenę problemu i zajęcie stanowiska w sprawie, a także o rozważenie zasadności wydania wyżej wskazanego rozporządzenia.

Z poważaniem.